

Ohjeistus korvausmalleihin

Vastaaja:

-

Vastaus:

15.02.2019, 15:25 - 15.02.2019, 15:37

1. Vastaajan tiedot	<table><tr><td>Vastaajatahon virallinen nimi</td><td>Valtiovarainministeriö</td></tr><tr><td>Vastauksen kirjanneen henkilön nimi</td><td>Ville Salonen</td></tr><tr><td>Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti</td><td>ville.salonen@vm.fi</td></tr><tr><td>Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero</td><td>040-3589228</td></tr></table>	Vastaajatahon virallinen nimi	Valtiovarainministeriö	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Ville Salonen	Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti	ville.salonen@vm.fi	Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero	040-3589228
Vastaajatahon virallinen nimi	Valtiovarainministeriö								
Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Ville Salonen								
Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti	ville.salonen@vm.fi								
Vastauksen vastuuhenkilön puhelinnumero	040-3589228								
2. Onko vastaaja	valtion viranomainen								
3. Ovatko sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuksen järjestämisen lähtökohdat ymmärrettävät tuottajakorvausten näkökulmasta (Luku 2)?	kyllä pääosin								
4. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 3	<p>Ohjeistuksessa ei ole välttämättä tarpeen esitellä perusteita sille, miksi suoran valinnan korvausmalli on perusteltu tai joiltain osin ongelmallinen, vaan keskittyä siihen, miten esitettyä mallia voidaan soveltaa mahdollisimman hyvin. Raporttiluonnoksessa ongelmakohtia ja tärkeitä huomioita on esitelty sinänsä kattavasti, mutta ohjetta olisi syytä jatkovalmistelussa kehittää käytännönläheisemmäksi.</p> <p>Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota, että luvun 2 alussa olevassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja tuotannon lainsäädännöllisen perustan kuvauksessa on tarpeen mainita myös maa-kuntalaki ja siihen perustuvat maakunnan toiminnan ohjauksen keinot.</p> <p>Kappaleessa 2 maakuntien tulonlähteiksi kerättyjen asiakasmaksujen lisäksi olisi syytä lisätä myös maakunnan myyntitulot esimerkiksi toisten maakuntien asiakkaisiin liittyen.</p>								

<p>5. Auttaako raportti hahmottamaan järjestäjän tavoitteiden ja niiden seurannan suhdetta korvausmallin suunnitteluun (erityisesti luku 3)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>6. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 5</p>	<p>Tavoitteiden asetanta ja niiden toteutumisen seuranta on kuvattu varsin yleisellä tasolla. Tätä voisi avata yksityiskohtaisempien esimerkkien kautta. Käytännön esimerkit esimerkiksi kannustinpalkkioiden, muiden korvausten ja suoritekorvauksiin liittyen auttaisivat lukijoita. Raportissa on näitä joitakin, esimerkiksi esimerkikilaatikko 2: t3-aika saatavuuden mittarina on hyvä.</p>
<p>7. Onko tuottajakorvausten rooli tuottajaverkon ohjauksen kokonaisuudessa selkeä (Luku 4)?</p>	<p>ei pääosin</p>
<p>8. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 7</p>	<p>Erityisesti luku 4 voi avautua lukijoille puutteellisesti ja se kaipaisi teorian lisäksi tai sijaan enemmän käytännön esimerkkejä siitä, miten tuottajaverkkoa ohjataan. Erilaisia malleja esitellään tässä luvussa, mutta se, mitä ohjausmekanismia kannattaa missäkin tilanteessa soveltaa, jää avoimeksi.</p> <p>Kukin maakunta päättää valinnanvapauslain 18 §:n mukaisesti alueelliseen palvelutarpeeseen perustuen siitä, mitä lääketieteen erikoisalojen palveluja sote-keskuksissa tulee olla. Valinnanvapauslain 42 §:n perusteella maakunta voi myös päättää, että maakunnan eri alueille toimivien sote-keskusten on tarjottava erilaisia erikoislääketieteen palveluja, joten palveluvalikoima voi vaihdella maakunnan sisällä. Raportissa tulisi arvioida tämän vaihtelun vaikutusta korvausmalleihin.</p>
<p>9. Onko suoran valinnan sosiaali- ja terveyskeskusten palveluista maksettavien korvausten yleiset periaatteet kuvattu raportissa riittävän selkeästi (Luvut 5 ja 6)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>10. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 9</p>	<p>Raportissa kuvataan perusteellisesti maksettavien korvausten yleiset periaatteet. Kuten edellä, tekstissä kuvataan yleisesti sitä, minkälaisia vaihtoehtoja voidaan käyttää. Sen sijaan raportissa tulisi arvioida tarkemmin minkälaista mallia kannattaa missäkin tilanteessa käyttää. Esimerkiksi tuotantokustannuksia alhaisemmat suoriteperusteiset korvaukset soveltuvat sellaisiin palveluihin, joissa on riski siitä, että palveluntuottaja siirtää kustannuksia liikelaitokselle.</p>

<p>11. Auttaako raportti hahmottamaan, millaisia tekijöitä korvausmallin suunnittelussa täytyy ottaa huomioon?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>12. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 11</p>	<p>Markkinoiden tai kilpailutilanteen luomisen näkökulmaa ei tuoda riittävästi esille, vaikka asia on korvausjärjestelmän kannalta keskeinen. Asiaa on osin käsitelty erityisesti luvussa 6.</p>
<p>13. Ovatko kiinteän korvauksen peruseriaatteen selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.1)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>14. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 13</p>	<p>Kiinteän korvauksen profilointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota siten, että kriteeristö vastaa mahdollisimman hyvin palvelujen tosiasiallista tarvetta. Esim. työterveyshuolto ja edellisen vuoden palveluiden käyttö ovat tekijöitä, jotka tulisi sisällyttää korvauskriteereihin. Ohjeistuksessa toki mainitaan, että kriteeristö ja painokertoimet varmistuvat THL:n tutkimuksen valmistuttua.</p> <p>Raportissa olisi hyödyllistä referoida THL:n työpäpaperiä ”Kapitaatiokorvaukset sote-keskuksen suoran valinnan palveluissa”. Sairastavuus-kysymys on kapitaatiokorvauksissa olennainen, mutta vaikea. Tuottaja kykenee vaikuttamaan asiakkaidensa sairastavuuteen, mikä tarkoittaa, että toisaalta on olemassa riski turhista diagnooseista ja toisaalta, jos maksamme tuottajalle ylimääräistä korvausta diabeteksestä ja verenpainetaudeista, tuottajan kannustin (kapitaation peruseriaate) huolehtia, ettei näitä ongelmia pääse tapahtumaan, heikkenee.</p>
<p>15. Ovatko suoriteperusteisten korvausten peruseriaatteen selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.2)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>16. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 15</p>	<p>Lukijoita olisi hyvä muistuttaa siitä, että suoriteperusteiset korvaukset voivat olla ns. osittaiskorvauksia, eli että tuottajalle kompensoidaan osa tuotannossa aiheutuvista kustannuksista, mikä on voi olla erittäin kustannustehokas kompensointitapa, jolla voidaan pienentää riskiä kustannusten siirtoon ilman ylikompensaatiota tuottajalle. Samoin raportissa voisi olla maininta siitä, että myös tuoteperusteiset kompensatiot ovat ilmeisesti mahdollisia.</p>

<p>17. Ovatko kannustinperusteiden korvausten peruseriaatteet selkeät ja ymmärrettävät (Luku 6.3)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>18. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 17</p>	<p>Kannustinperusteisissa korvauksissa olisi hyvä korostaa enemmän ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä koko maakunnan näkökulmasta. Kuten raportissakin todetaan, haasteena tässä on ajallinen ulottuvuus eli tulokset eivät välttämättä näy kyseisen tuottajan toiminnan arvioinnissa.</p> <p>Luku kaipaa käytännön esimerkkejä, joita voisi löytyä esimerkiksi käynnissä olevista kokeiluista tai kuntien ostopalvelusopimuksista.</p>
<p>19. Onko muiden korvausten rooli selkeä (Luku 6.4)?</p>	<p>kyllä pääosin</p>
<p>20. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 19</p>	<p>Muihin korvauksiin liittyen lukijaa palvelisi esimerkit, olisiko muut korvaukset esimerkiksi lisä tietyllä alueella toimivan suoran valinnan tuottajan listalle hakeutuvien asiakkaiden kapitaatiokertoimeen, vai olisiko se asiakasmäärästä tai asiakkaiden ominaisuuksista riippumaton kiinteä korvaus palveluntuottajalle? Hyödyllistä olisi myös kertoa esimerkein, miten syrjäisyys voitaisiin laskea tai määritellä palveluntuottajia syrjimättömästi</p>
<p>21. Mistä suoran valinnan palvelujen sosiaali- ja terveyskeskusten tuottajakorvauksiin liittyvistä asiakokonaisuuksista tarvittaisiin lisää tietoa tai mihin ohjeistusta?</p>	<p>Esim. valinnanvapauslain 63 §:ssä veloitetaan palvelujen tuottajia antamaan palvelutoimintaansa koskevia tietoja. Raportissa tulisi kuvata konkreettisesti mitä tietoa tuottajien toiminnasta/palveluista on mahdollista saada ja millä aikataululla. Miten korvauksille ja tuottajille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Korvausmallien arvioinnissa ja suunnittelussa on oleellista saada mahdollisimman paljon tietoa tuottajien toiminnasta/palveluista.</p>
<p>22. Muut vapaamuotoiset huomiot raportista</p>	<p>On tärkeää, että teksti on linjassa maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanossa valmistellun maakunnan järjestämisvastuuta käsittelevän nk. käsikirjan kanssa. Ohjeen jatkovalmistelussa tulisi lisätä tietoa korvausmallin käsittelyprosessista maakunnassa ja mm. varainhoitovuosittain tehtävästä korvausmallien tarkastelusta,</p>

korvausmallien ja -määrien muuttamisesta, sote-keskusten toiminnan ja korvauksien tarkastelusta osana maakuntataloutta sekä korvausmallien seurannasta ja toiminnan valvonnasta.

23. Millaista tuottajakorvauksiin liittyvää toimeenpanon tukea jatkossa tarvittaisiin?

Tiedon saatavuus mm. hyvistä käytännöistä ja piloteista oleellista.